

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus XV. De Censibus, Exactionibus & Procurationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

Si Patronus Ecclesiam patronatam in Collegiatam vel Monasterium converti patiatur; in his enim non præsentatio sed electio locum habet. *cap. nobis. 25. de Jurepatr. 4to.* Emortuâ familiâ Jus Patronatûs gentilitium emoritur. *5to.* Cessat Jus Patronatûs per unionem, quâ Ecclesia patronata cum consensu Patroni alteri unitur Ecclesiæ, *6to.* Per non usum temporis ad præscriptionem requisiti, si interea saltem bis Rector sine præsentatione est institutus. *7imo.* In pœnam, si Patronus Rectorem aut

alios Ecclesiæ patronatæ Ministros per se vel alios occidere aut mutilare præsumpserit. *cap. in quibusdam. 12. §. sacri de pœnis. 8vo.* Si Patronus fiat Hæreticus. *9no.* Si Patronus perceptioni fructuum sese ingerat, contra prohibitionem Tridentini *sess. 22. de reform. cap. 11. 10mo.* Si Patronus Jus Patronatûs simoniacè vendat, aut alio modo illicito transferat. *Tridentin. sess. 25. de reform. cap. 9.*

*
*

T I T U L U S XV.

D E

Censibus, Exactionibus, & Procuracionibus.

Quæres primò. Quid in præsentati nomine Censûs?

R. primo. Est pensio de proventibus Ecclesiæ vel Monasterii Prælati in signum subjectionis, vel Patroni in recognitionem beneficii canonicè imposita. De hoc agitur in *cap. constitutus. 6. de religiof. domib. cap. præterea. 23. de jure patronat. cap. omnis. 2. cap. cum Canonicis. 26. de censibus.*

Quæres secundo. Quis hunc censum imponere potest?

R. primo. Summus Pontifex, ad quem juxta *cap. licet. 2. de præbend. in 6.* omnium Ecclesiarum & Beneficiorum Ecclesiasticorum plenaria dispositio nosci-

tur pertinere, quibuslibet Ecclesiis quæcunque censum imponendi habet facultatem. *cap. recepimus. 8. de privileg. cap. constitutus. 6. de Religiof. domib.*

2do. Episcopus jura Episcopalia remittens censum imponere potest; cum insolitum sit, nec novum, ut cum Episcopi Ecclesias concesserint piis locis, aliquid sibi reservent in eis nomine pensionis. *cit. cap. constitutus.*

3to. Patronus cum consensu Ordinarii licitè censum moderatum imponit. *cap. præterea. 23. de jure patron.*

4to. Ecclesia matrix in dismembratione annuam sibi pensionem ab Ecclesia filiali solvendam in signum materni

ternj honoris & subjectionis reservare potest.

Quæres tertio. An Episcopus pro erectione & sustentatione Seminarii censum imponere possit?

R. Tridentinum sess. 23. cap. 18. de re-
form. amplissimam Episcopis & loco-
rum Ordinariis, omnibus locis piis,
Studiolorum Seminariis, & Fratribus
S. Joannis Hierosolimitanis, duntaxat
exceptis, tam exemptis, quam non
exemptis censum alumnaticum pro e-
rectione Seminarii Episcopalis & Cle-
ricorum in eis conversantium susten-
tatione imponendi tribuit potestatem?

Quæres quarto. Quid est exactio?

R. Expensio, quæ de redditibus Ec-
clesiasticis in subsidium ab Episcopo,
ex justa causa, moderatè & extraordi-
riè exigitur: ex quo subsidium chari-
tativum vel donum gratuitum appel-
latur. De quo in cap. cum Apostolus. 6.
de censibus.

Quæres quinto. Quanam ad justam
subsidii charitativi exactionem condi-
tiones requiruntur?

R. Sequentes: primò ut dicitur in
cit. cap. Apostolus, debet esse manifesta ac
rationabilis causa, 2dò cum charitate
moderatum, 3tò necessitatis auxilium,
4tò habito respectu ad personarum,
expensarum, reddituum &c. circumstan-
tias determinatum.

Quæres sexto. Quis & à quibus sub-
sidium charitativum exigere potest?

R. primò. Solus Episcopus subsidi-
um charitativum pro necessitatibus, quæ
aliquando superveniunt, postulare po-
R. D. Schmorrenberg Instit. J. Can.

test: Archidiaconi verò sive Decani
nullas exactiones sive talias in Presby-
teros sive Clericos exercere præsumant.
cit. can. cum Apostolus. Requiritur au-
tem, ut Episcopus cum Capitulo suo
de subsidii necessitate consilium ad mi-
nus & consultationem habeat.

2dò. Ad subsidium charitativum laici
compelli nequeunt, can. quia cognovi-
mus. 6. caus. 10. q. 3. nec Clerici non
beneficiati. arg. cap. conquerente. 16.
de offi. Ordinarij. est enim onus mixtum
personis Ecclesiasticis in ordine ad Ec-
clesias & beneficia, quæ possident, ad-
hærens.

Quæres septimò. Quid est Synoda-
ticum seu Cathedralicum?

R. Nomine Cathedralici intelligun-
tur duo solidi. cit. cap. conquerente. qui
juxta Canonistarum computum sunt
duo aurei, quos singulis annis infe-
riores Ecclesiæ Episcopo in signum sub-
jectionis & recognitionis, honorem-
que Ecclesiæ Cathedralis solvere tenen-
tur. can. placuit. caus. 10. q. 3. ubi hi
duo solidi dicuntur honor Cathedræ E-
piscopalis.

Quæres octavò. Quanam Ecclesiæ ca-
thedralicum solvere debent?

R. Cathedralicum omnes Ecclesiæ
sæculares, non tamen Regulares sol-
vere tenentur. can. inter cetera. 8. caus.
10. q. 3. Nihilominus Capellæ & Pa-
rochiæ sæculares, quibus Religiosi præ-
sunt, licet eorum Monasteriis pleno
jure sint unitæ, vel incorporatæ, Ca-
thedralicum Episcopo solvere obligan-
tur. cap. pastoralis. 7. de donationi. cap. de

H h h

Mo-

Monachis. 12. de præb. Clement. 1. de censib. Gloss. in cit. can. inter cetera. verb. solutionis.

Quæres nono, Quid est Procuratio?

R. Est expensarum & sumptuum pro victu honestaque sustentatione necessariorum tempore visitationis contributio, illis Superioribus, qui Ecclesias visitant, de jure præstanda. De qua Cap. cum Apostolus 6. cap. procuraciones, 23. cap. venerabili. 24. cap. cum nuper. 25. de censib. & cap. 1. 2. & 3. eod. in 6. Trident. sess. 24. de reform. cap. 3. Quantumvis enim Visitatores aliàs sufficientes obtineant redditus, quia tamen nemo cogitur stipendiis propriis militare, nec magnum sit, si, qui spiritualia seminat, metat carnalia, ita moderata procuratio debita est, ut contra eam, quæ ratione visitationis debetur, nequidem præscribi queat; quemadmodum nec contra visitationem ipsam potest aliquo modo præscribi, ut loquitur cap. cum ex officio. 16. de præscript.

Quæres decimo, Quinam procuraciones solvere tenentur?

R. Omnes Ecclesiæ ac Monasteria subiecta ad procuraciones præstandas obligantur; nisi ab hoc onere specialiter fuerint exempta. cap. conquerente. 16. de offic. Ordinar. cit. cap. cum ex officio. 16. de præscript. Etiam si longissimo tempore procuracionis obsequium non impenderint; cum in talibus præscriptio sibi locum nequeat vendicare, quia nos à provisione pastoralis sollicitudinis circa omnes Ecclesias nunquam omnino

cessamus, inquit Innoc. III. in cap. cum instantia. 17. de Censib.

Quæres undecimo. Quinam ab onere procuracionis præstandæ deobligantur?

R. primo. Ecclesiæ per speciale privilegium Sedis Apostolicæ à præstatione procuracionum exemptæ. cit. cap. cum instantia. 2do. Oratoria privata, quamvis autoritate Episcopi erecta, cap. fin. de censib. 3to. Hospitalia aliaque pia loca pro infirmis aut pauperibus de licentia Episcopi erecta, ut apud Fagn. declaravit S. Congregatio. 4to. Ecclesiæ, quæ sunt in loco Residentiæ Episcopalis, aut illius Superioris, qui visitat; colligitur ex Tridentin. loc. cit. dum loquitur de visitatione, quæ fit per Diœcesin, nec meminit Civitatis Metropolitanæ. 5to. Ecclesiæ in Diœcesi, ubi procuracionem visitantibus non exhibendi universalis viget consuetudo Trident. loc. cit. 6to. Ecclesiæ pauperes, quarum redditus ad procuracionum præstationem insufficientes sunt, quo casu videtur populus pauperis Ecclesiæ parochialis ad procuraciones exhibendas obligari; sicut enim populus Ecclesiam in hoc casu ædificare, conservare, eidemque de sufficientia providere tenetur, ita quoque onus procuraciones solvendi portare debet.

Quæres duodecimo. Quæ forma ac moderatio in procuracionibus præstandis servanda?

R. Varia variè de hac moderatione Jura statuerunt Ecclesiastica, ut cap. cum Apostolus. 6. cap. cum instantia. §. sanè. cap.

cap. Procuraciones. 23. de Censib. cap. 1. 2. & 3. eod. in 6. Hæc omnia tamen Trident. Sess. 24. de Reform. cap. 3. in unum Decretum novissimè collegit, ita disponens: Monentur omnes & singuli, ad quos irritatio spectat, ut paternâ charitate, Christianoq̃ue zelo omnes amplectantur; ideòque modesto contenti equitatu famulatùque studeant quàm celerrimè, debitâ tamen cum diligentâ, visitationem ipsam absolvere: interimque caveant, ne inutilibus sumptibus cuiquam graves onerosiq̃ue sint, nevé ipsi, aut quiscumq̃ suorum quidquam procuracionis causâ pro visitatione, etiam testamentorum ad pios usus, præter id, quod ex relictis piis jure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam nec munus, quodcumq̃ sit, etiam qualitercunq̃ offeratur, accipiant, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali: exceptis tantùm victualibus, quæ sibi ac suis frugaliter moderatèque pro temporis tantùm necessitate, & non ultra erunt ministran-

da. Sit tamen in optione eorum, qui visitantur, si malint solvere id, quod erat ab ipsis antea solvi, certâ pecuniâ taxatâ, consuetum, an verò prædicta victualia subministrare: salvo item jure conventionum antiquarum cum Monasteriis, aliisq̃ue piis locis, aut Ecclesiis non Parochialibus inito, quod illæsum permaneat; in iis verò locis seu Provinciis, ubi consuetudo est, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiat, sed omnia gratis fiant, ibi id observetur. Quod si quisquam, quod absit, aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit, is præter dupli restitutionem intra mensem faciendam, aliis etiam pœnis juxta constitutionem Concilii Generalis Lugdunensis, quæ incipit: *Exigit.* (hæc refertur in cap. 2. de Censib. in 6.) nec non & aliis pœnis in Synodo Provinciali arbitrio Synodi, absque ulla spe veniæ, mulctetur.

* *
* *

